

**γιάννης αντάμης
η ρημάδα
αποσπάσματα**

Γιάννης Αντάμης

**Η Ρημάδα,
αποσπάσματα**

Σελιδοποίηση, τεχνική υποστήριξη: Μάριος Αρσενίου

Dreamtigers 2012

www.yannisadamis.com

this is major Tom to ground control, I'm stepping through the door
and I'm floating in a most peculiar way
and the stars look very different today
here am I sitting in a tin can far above the world
planet Earth is blue and there's nothing I can do

David Bowie, Space Oddity

ονείρου τίγρεις

Ήμουν τόσο κουρασμένος, που δε μπήκα καν στον κόπο να τρομάξω, όταν είδα με την άκρη του ματιού μου μια σκιά να γλιστρά μες στο δωμάτιο. Νύσταζα τόσο πολύ που αποκοιμήθηκα πριν ακουμπήσει το κεφάλι μου πάνω στο μαξιλάρι. Με πήρε ο ύπνος με την τηλεόραση μπροστά μου ανοιχτή να μου διαφημίζει προϊόντα μεταμεσονύχτια.

Είχα αρχίσει να ονειρεύομαι λίγο πριν ξεντυθώ και όταν ξάπλωσα είχε ήδη φτάσει το ονειρόδραμά μου στην κορύφωση. Και τη στιγμή που άρχισαν να πέφτουν οι τίτλοι τέλους του ονείρου μου, το φάντασμα, που τόση ώρα στεκόταν στη γωνία όρθιο, ήρθε και άραξε στην πολυθρόνα δίπλα μου. Άρπαξε το τηλεκοντρόλ, πάτησε ένα-ένα όλα τα κουμπιά, βρήκε πως κλείνει ο ήχος και ύστερα το κατάπιε.

Η αιφνίδια σιωπή και οι ανορθόδοξες εντερικές του λειτουργίες δεν άργησαν να με ξυπνήσουν τελικά. Άνοιξα απότομα τα μάτια μου και το είδα εκεί, στο πλάι μου, να με κοιτάζει τρομαγμένο. Είχε ακούσει τα άλλα τα φαντάσματα να λένε ιστορίες με ανθρώπους πολύ τρομακτικές, αλλά, μέχρι εκείνη τη στιγμή, δεν ήθελε να τις πιστέψει.

Έκανα να απλώσω πάνω του το χέρι μου, να αγγίξω την άυλη του παρουσία, μα αυτός –θα το ήθελα πολύ να ήταν θηλυκό, αλλά ας μην κοροϊδευόμαστετινάχτηκε αμέσως πάνω. Και ύστερα, τρέμοντας ακόμα από το φόβο του, έπεσε πάνω στο χαλί στα τέσσερα, μεταμορφώθηκε σε τίγρη –τι όμορφη αλήθεια που ήταν!– και τρέχοντας απομακρύνθηκε από τον καναπέ μου. Μέχρι που κάποτε έφτασε στα σύνορα του δωματίου μου, στον τοίχο εκείνο, όπου είχαν κρεμάσει οι παλιοί του ένοικοι έναν ολόσωμο καθρέφτη, και χίμηξε μέσα του χωρίς να το καλοσκεφτεί. Και εξαφανίστηκε.

Ήμουν ακόμα κουρασμένος, μα όσο κι αν το ήθελα πολύ στον ύπνο μου να επιστρέψω, ήτανε πια αργά. Σηκώθηκα. Πήγα ως την κουζίνα. Βρήκα κάτι παλιά σοκολατάκια ξεχασμένα και τα έφαγα. Υστερα έσπρωξα στην άκρια του τραπεζιού τα λερωμένα πιάτα. Κάθισα και άρχισα να γράφω.

ο αιώνιος Αντάμης

Το «L'Éternel Adam» είναι ένα από τα λιγότερα γνωστά βιβλία του Ιουλίου Βερν, το οποίο ωστόσο προσωπικά θεωρώ πως ίσως είναι και το καλύτερό του. Πρόκειται για μία σύντομη νουβέλα, επιστημονικής φαντασίας εννοείται, όπου ο κεντρικός του ήρωας, ύστερα από μια κάποια συντέλεια του κόσμου, βρίσκεται ξαφνικά να είναι –σχεδόν- ο μόνος κάτοικος του πλανήτη Γη και αναλαμβάνει όχι μόνο να διαφυλάξει τον ανθρώπινο πολιτισμό, αλλά και να δημιουργήσει πάνω σε αυτήν την κληρονομία –ως περίπου μόνος κληρονόμος- τη νέα ανθρωπότητα. Δεν πρόκειται να αποκαλύψω εδώ την τραγική κατάληξη της αποστολής του, η οποία από μόνη της θα μπορούσε να αποτελέσει θέμα για ένα σωρό άλλα βιβλία.

Ωστόσο, η ιδέα πως ο κόσμος όλος, για κάποιο λόγο, καταστρέφεται και ο ένας και μοναδικός επιζών αυτής της καταστροφής είμαι εγώ είναι μια από τις πιο αγαπημένες εμμονές που μπαίνονται σε μου χρόνια ακόμα, στις σκέψεις και στα όνειρά μου. Και για να μην παρεξηγούμαι, δεν είναι κάτι που στ' αλήθεια να το επιθυμώ και ούτε καν με θέλγει ως ενδεχόμενο σενάριο. Άλλο αν κάποτε, σε κάποια στιγμή συγγραφικής εμπάθειας, τόλμησα περίπου να το ευχηθώ. Και ακόμα πιο άλλο, φυσικά, που πάντα νόμιζα ότι η προφητεία του μεγάλου Γάλλου λογοτέχνη, που έντεχνα διατύπωσε με τον «Αιώνιο Αδάμ» του, κάπου σε κάποια πιθανή πραγματικότητα ίσως και να αφορούσε εμένα.

Δεν ξέρω πόσο επικείμενη είναι η τελική καταστροφή. Δεν έχω ιδέα αν θα μπορέσω ποτέ ο ίδιος να ανταποκριθώ στις προφανείς υποχρεώσεις και στις άγνωστες συνθήκες ενός κόσμου μετά την αποκάλυψη. Και δε γνωρίζω βέβαια αν τελικά θα άντεχα το ρόλο το δυσβάσταχτο του μόνου επιζώντα. Αυτό για το οποίο όμως είμαι σίγουρος είναι πως αν υπήρχε κάποιος τρόπος, λέει, να πληροφορηθώ πως έρχεται η μέρα η ρημάδα της συντέλειας και χρόνος δεν υπάρχει παρά μονάχα για τακτοποιήσω τις πιο επείγουσες από τις εκκρεμότητές μου, τότε ένα από τα πράγματα που οπωσδήποτε θα έκανα θα ήταν να κάτσω και να γράψω ένα βιβλίο σαν κι αυτό. Κάτι, ας πούμε, σαν αποχαιρετισμό μα και σαν καλωσόρισμα ταυτόχρονα.

Και κάτι ακόμα. Δεν είναι τόσο το τέλος του κόσμου που με ανησυχεί, όσο ο κόσμος του τέλους που στ' αλήθεια με τρομάζει. Άλλωστε, η συντέλεια έχει ήδη πραγματοποιηθεί. Δε φταίει αυτή αν δεν την καταλάβαμε.

ακόμα και τα σκυλιά

- Πιστεύεις στη μετά το θάνατο ζωή;
- Όχι, διότι δεν πιστεύω καν στο θάνατο.
- Εγώ άλλο σε ρώτησα.
- Το ξέρω, έλα όμως λίγο και στη θέση μου! Πως θέλεις να πιστέψω σε κάτι το οποίο χρονικά τουλάχιστον προσδιορίζεται μετά από κάτι άλλο, το οποίο ούτως ή άλλως δεν πιστεύω πως υπάρχει.
- Δε με βοηθάς.
- Πες μου, τι θες να ακούσεις;
- Θέλω να μάθω, υπάρχει κάτι άλλο ύστερα από αυτό εδώ;
- Τι λέει η θρησκεία σου;
- Λέει πως κάτι υπάρχει για τους πιστούς και τους ενάρετους.
- Και για τους άλλους;
- Και για αυτούς ακόμα, ίσως κάτι λιγότερο ευχάριστο.
- Ωραία! Άρα γιατί προβληματίζεσαι;
- Η αλήθεια είναι πως η ιδέα του να πάω, όταν θα φύγω από εδώ, σε έναν Παράδεισο, όπου θα γίνονται δεκτοί άνθρωποι σαν κι εμένα, δε θα έλεγα πως με συναρπάζει.
- Ε, τότε πήγαινε στην Κόλαση!
- Μα, δεν είναι το ίδιο;
- Ναι, μάλλον δίκιο έχεις.
- Μπορώ να σε ρωτήσω κάτι ακόμα;
- Και βέβαια μπορείς, αφού, όπως φαίνεται, μάλλον σε ικανοποιεί η άγνοιά μου.
- Ισχύει και στα κατοικίδια ότι και στους ανθρώπους;
- Τι εννοείς;
- Υπάρχει και για αυτά ζωή μετά τον θάνατο;
- Δεν ξέρω! Τι σε νοιάζει;
- Πως τι με νοιάζει; Είχα ως τώρα τέσσερα σκυλιά κι αυτό είναι το πέμπτο. Θέλω να ξέρω αν εκεί, στην Κόλαση ή στον Παράδεισο, θα πρέπει εγώ όλα να τα φροντίζω.

ΤΟ ΕΙΚΟΣΠΕΝΤΑΡΙ

Πριν από χρόνια έπινα με δύο φίλους τσίπουρα σε ένα στενό της πόλης. Εκείνης της βραδιάς το τσιπουράδικο σήμερα δεν υπάρχει, αλλά ακόμα κι εκείνο το στενό δεν είναι πια τόσο στενό όσο τουλάχιστον εγώ πριν χρόνια το θυμόμουν. Θυμάμαι πως καθόμασταν σε τραπεζάκι εξω και πίναμε ασύτολα, μέχρι που άδειασε το μαγαζί και θέλαν να μας διώξουν.

«Μια γύρα ακόμα, σε παρακαλώ», παρήγγειλε από τους τρεις ο πιο ευγενικός χωρίς να μας ρωτήσει. Σύρθηκε το γκαρσόνι βλαστημώντας πολύ διακριτικά να εξυπηρετήσει. «Φαντάζομαι δε θέλετε μεζέ. Γιατί η κουζίνα κλείνει.» Ε, τότε φέρε από τα έτοιμα! Έτσι θα μας αφήσεις; Θέλοντας να κρύψει τον ενθουσιασμό του προφανώς, χάθηκε μέσα στην κουζίνα του, αφού του ραδιοφώνου πρώτα ανέβασε την ένταση, να μην ακούμε τις ευχές του.

Κι ενώ εμείς αμετανόητοι θολώναμε τα μικροσκοπικά ποτήρια, ήρθε και μας πλησίασε ένας γέρος ζητιάνος. Έλεγε κάτι ασυνάρτητα, που και νηφάλιοι να ήμασταν, και πάλι από μετάφραση θα είχαμε ανάγκη. Εκείνος το κατάλαβε και σώπασε και άπλωσε το χέρι.

«Παππού, δεν παίζει τίποτα. Μα αν θέλεις, σε κερνάμε», είπε ο πιο γενναίος από εμάς και του έδειξε το διπλανό τραπέζι.

Την ώρα που ο σερβιτόρος έφερνε τον εκλεκτό μεζέ του από κονσέρβα φρέσκια, βλέπει καμαρωτό το γέρο να γνέφει από τη θέση του κι αμέσως με το εγκεφαλικό φλερτάρει. «Φέρε και ένα στον παππού! Σε εμάς να το χρεώσεις!»

Πρέπει να πέρασε τουλάχιστον μισά ωρο. Είχαμε πια αδειάσει τα ποτήρια, με ψίχουλα γυαλίζαμε τα πιάτα μας και το κατάστημα τα φώτα του χαμήλωνε και μάζευε τραπέζια. Όμως την τελευταία την παραγγελιά την είχανε ξεχάσει. Είδαμε τον παππούλη δίπλα μας να μας κοιτά έτσι στεγνός και παραπονεμένος και από τους τρεις ο πιο θρασύς πήγε να καθαρίσει.

Τι έγινε, ρε μάστορα; Βάλε στον άνθρωπο να πιει! Αφού είπαμε, κερνάμε. «Ξέρεις ποιος είναι αυτός εκεί, που θέλεις να κεράσεις; Και μόνο τα μισά αν γνώριζες από όσα έχει κάνει, ούτε νερό δε θα του έδινες να πιει. Γι' αυτό, λοιπόν, μαζέψου!» Κι έτσι υποχωρήσαμε, ζητήσαμε λογαριασμό, γυρίσαμε στο σπίτια.

Χρόνια έχουν περάσει από εκείνη τη βραδιά κι ενώ της πόλης φαρδαίνουν τα στενά και οι άνθρωποι στενεύουν, ακόμα ψάχνω για απάντηση να δώσω στο γκαρσόνι. Δεν έμαθα ποτέ ποιο εγκληματικό μυαλό έκρυβε εκείνη η μάσκα του ανήμπορου και άκακου ζητιάνου. Δε βρήκα κάποιον να μου διηγηθεί έστω και μόνο τη μισή ολέθρια ζωή του.

Και προπαντός, ποτέ μου δεν κατάλαβα τι σόι άφεση αμαρτιών ήταν αυτή που θα εξαγόραζε αυτός ο γέρο-σατανάς με ένα εικοσπεντάρι.

παραβολή α'

Στην αρχή κανείς δεν τον κατάλαβε. Καθώς αυτός πλησίαζε, κανείς δε φάνηκε να τον προσέχει. Και όταν βρέθηκε άξαφνα να στέκεται μπροστά τους, τότε τον είδαν μόνο και τρομάξανε. Μα για να φύγουν ήταν πια πολύ αργά. Και ο κόσμος είχε γίνει πια ελάχιστος για να μπορούν οι άνθρωποι κάπου αλλού να πάνε.

Δεν ήταν καθόλου σαν κι αυτούς. Τίποτα δεν τους θύμιζε. Ένα κοπάδι σφήκες χόρευε δαιμονικά γύρω από το πρόσωπό του. Με δυσκολία μπορούσε κανείς να πει με τι στ' αλήθεια έμοιαζε. Κάποιοι είπανε μετά πως είχε μάτια πράσινα. Κάποιοι άλλοι είδαν μια βαθιά χαραγματιά να διαιρεί το μέτωπό του.

-Που είναι ο αρχηγός σας, τους ρώτησε με μια φωνή που ερχόταν από τα βάθη των πιο σιχαμερών ονείρων τους.

-Κοιμάται πάντα τα μεσημέρια ο αρχηγός. Κανείς ποτέ δεν τόλμησε τον ύπνο του να διακόψει.

-Που είναι ο αρχηγός σας, τους ρώτησε ξανά, ενώ οι σφήκες ξεκίνησαν σιγά-σιγά να τους χαϊδεύουν τα ρουθούνια.

-Δεν έχουμε αρχηγό. Μόνοι τον τόπο μας ορίζουμε. Κι όταν τα μεσημέρια πέφτουμε και κοιμόμαστε, πάντα φροντίζουμε να αφήνουμε έναν από εμάς άγρυπνο των υπολοίπων τους ύπνους να φυλάει.

-Που είναι ο αρχηγός σας, ρώτησε ο απρόσκλητος για τρίτη και φαρμακερή φορά, την ώρα που οι σφήκες πια τρύπωναν μες στα αυτιά τους.

-Εσύ είσαι ο αρχηγός μας, φώναξαν τότε οι άνθρωποι κι αμέσως έστησαν γιορτή να τον καλωσορίσουν. Ξενύχτησαν γιορτάζοντας. Και το πρωί τους βρήκε όλους ο ήλιος μεθυσμένους. Οι σφήκες έφτιαχναν φωλιές στα αδειανά μπουκάλια τους κι ο ξένος είχε εξαφανιστεί χωρίς κανείς ξανά να το έχει καταλάβει.

Κανένας δεν τον είχε δει να έρχεται. Κι ας είχαν όλοι τόσο ενοχληθεί από το σαματά που έκανε ο φθόνος των εντόμων.

τα τέσσερα κλειδιά

Την περασμένη Τρίτη έφυγα αργά πολύ από το γραφείο μου και γύρισα στο σπίτι με το πόδια. 'Ηθελα, στ' αλήθεια, πολύ να περπατήσω για να μπουν ξανά τα κόκκαλα στη θέση τους, που η πολυθρόνα μου τα είχε για ώρες μαλθακώσει, αλλά και για να απολαύσω, έστω για ενάμιση χιλιόμετρο, το όμορφο το κρύο του Δεκέμβρη.

Στου δρόμου τα μισά έκανα μια μικρή μα αναμενόμενη παράκαμψη να πιω ένα ποτάκι και πιο πολύ να βρω στο μπαρ κανέναν συναγωνιστή, μήπως και πούμε καμιά λυτρωτική βλακεία. Όλη τη μέρα ήμουνα τόσο βυθισμένος μέσα στα σοβαρά και τα δυσάρεστα, που είχα ανάγκη, πριν πάω να κοιμηθώ, από μια ποτισμένη στα αγαθά του αλκοόλ ανώφελη χαζοκουβέντα.

Την ώρα που έφτασα στο μαγαζί, ήταν περίπου άδειο. Δυο άγνωστοι πελάτες στα σκαμπώ κι ο φίλος μου πίσω από το μπαρ που έλυνε σουντόκου. Κάθισα και παρήγγειλα. Τι λέει; «Αυτά. Τα ίδια.» Ήπια το πρώτο βιαστικά, πριν λιώσουν τα παγάκια κι αυτός το ξαναγέμισε πριν να του το ζητήσω. Τι άλλα νέα; «Τι ρωτάς; Τελειώνουν τα δικά μας;»

Και τότε, λίγο πριν φτάσει στην κορύφωσή του ο διάλογος και θριαμβεύσει για ακόμα μια φορά η διαλεκτική της νύχτας, ανοίγει η πόρτα ξαφνικά και μπαίνει μια κυρία. Για λίγο κοντοστέκεται κι ύστερα πλησιάζει. Αράζει στην απέναντι πλευρά και βγάζει το παλτό της. Ποια είναι αυτή, οι τρεις πελάτες ρωτάμε σιωπηλά και τότε ταπεινώνεται ο παντογνώστης μπάρμαν, «πρώτη φορά τη βλέπω». Όμως, μακάρι το μυστήριο εκεί να σταματούσε. Εκείνη χαμογελαστή ζητάει ένα ουίσκι, «με έναν πάγο, σε παρακαλώ!» κι αμέσως σηκώνεται από τη θέση της και βγαίνει πάλι έξω.

Τα βλέμματα μας ως την πόρτα την συνόδεψαν, μάλλον όχι και τόσο ευγενικά, και ύστερα απορημένα διασταυρώθηκαν, «άλλο κι ετούτο πάλι!». Μάλλον θα βγήκε για τηλέφωνο. Ίσως να ξέχασε στο αμάξι τα τσιγάρα της και πήγε να τα πάρει. Οι άλλοι δυο παρήγγειλαν ξανά και αν και δε γνωρίζονταν, άρχισαν να τα λένε. Ο φίλος πέταξε στα σκουπίδια τα σουντόκου του κι εγώ έστριψα και άναψα και δεύτερο τσιγάρο.

Η ώρα, όμως, και η ζωή αδιάφορες κυλούσαν. Έλιωσε το μοναδικό παγάκι στο ποτό, μα αυτή που το παρήγγειλε πίσω ξανά δεν ήρθε. Και αν δεν υπήρχε εκείνο το παλτό να τη θυμίζει αμυδρά, θα λέγαμε πως ίσως και να τη φανταστήκαμε και πως σε αυτό το μαγαζί δεν πάτησε ποτέ της.

Κάποια στιγμή οι δυο άγνωστοι –φίλοι επιστήθιοι τώρα πια- βαρέθηκαν, πληρώσανε και φύγαν. Μάζευε ο μπάρμαν τα ποτήρια τους κι εγώ κοιτούσα το ρολόι. «Κάτσε! Περίμενε! Που πας; Να βάλω άλλο ένα;» Πλάκα μου κάνεις; Και με αυτό, τι σκέφτεσαι να κάνεις; Γύρισε και είδε το γυναικείο το παλτό και το ορφανό ουίσκι. «Θες να το πιεις; Έτσι κι αλλιώς δεν πρόκειται μάλλον να επιστρέψει.» Μήπως να δοκιμάσω το παλτό; Τι λες; Θα μου πηγαίνει; Για λίγο κοιταχτήκαμε χωρίς να πούμε λέξη κι αμέσως χιμήξαμε κι οι δυο να αδειάσουμε τις τσέπες.

Ούτε λεφτά, ούτε χαρτιά, κανένα αποδεικτικό να σβήνει το σκοτάδι. Ένα μπρελόκ μονάχα με τέσσερα κλειδιά και μια χαρτοπετσέτα. Πάνω της κάποιος είχε ζωγραφίσει με στυλό κάτι ακατανόητο. Έμοιαζε με αυτά τα σχέδια που φτιάχνουν τα παιδιά και ύστερα τα βλέπουν οι μεγάλοι και τρομάζουν.

Πάμε για ύπνο, είναι αργά. Και αύριο μέρα είναι. Αύριο, θα δεις, θα θυμηθεί, θα έρθει να τα ζητήσει. Τα φώτα κλείσαμε, σωπάσαμε τη μουσική και βγήκαμε στο δρόμο.

Έξω από το μπαρ, στο πεζοδρόμιο απέναντι, καθότανε από ώρα εκεί και μας περίμενε να βγούμε. Το αύριο ήταν ήδη εκεί, χωρίς να μας ρωτήσει.

η ακρίδα

Όταν επέστρεψα από την Ισπανία, αναγκάστηκα να πάω να μείνω -για ακόμα μια φορά προσωρινά- στο πατρικό μου σπίτι. Επειδή, όμως, τα μεγάλα και σπίτια τα αδειανά από παλιά με τρόμαζαν, επέλεξα με τρόπο τεχνητό να το μικρύνω κάπως. Έτσι κλείδωσα όλα τα υπνοδωμάτια και κράτησα μονάχα το καθιστικό για να περνάω την ώρα μου και την κουζίνα, το πιο ζεστό δωμάτιο του σπιτιού, για να έχω να κοιμάμαι.

Γενικά, όλη σχεδόν τη μέρα τριγυρνούσα εδώ κι εκεί και μόνο για τα απαραίτητα κατέληγα στο σπίτι.

Την εποχή εκείνη ακούγονταν πολλά για διαρρήξεις και κλοπές στην πόλη και τη γειτονιά μου. Έτσι, και για να μη νομίσουν οι κακοί πως είναι το σπίτι τελείως ακατοίκητο, φρόντιζα να αφήνω πάντα τα φώτα αναμμένα κι ανέβαζα την ένταση της μουσικής, υπογραμμίζοντας την παρουσία μου μοιραία με την κατακόρυφη αύξηση στην κατανάλωση του ρεύματος.

Σπάνια άνοιγα τα παράθυρα. Άλλωστε, ο χειμώνας είχε μπει πια για τα καλά και το κρύο εκείνης της χρονιάς καθόλου δεν αστειευόταν. Την μπαλκονόπορτα μονάχα της κουζίνας άφηνα για λίγη ώρα ανοιχτή, αμέσως μόλις σηκωνόμουν και μέχρι να ετοιμαστώ να φύγω από το σπίτι τρέχοντας τη μέρα να προλάβω. Έπρεπε που και που ο χώρος όπου κοιμόμουν λιγάκι να αερίζεται και ήταν απαραίτητο τα υποπροϊόντα των ονείρων μου να καίγονται λυτρωτικά στον καθαρό αέρα.

Θα είχαν ήδη περάσει δυο βδομάδες προσωρινής διαμονής στο πατρικό, όταν ένα πρωί είδα πάνω στο τζάμι της κουζίνας μία ακρίδα να με κοιτάζει ανυπόμονα. Κατάλαβα πως ήθελε πολύ μέσα στο σπίτι μου να μπει και πως, αφού είχε ήδη με κάποιον τρόπο πληροφορηθεί τις πρωινές συνήθειές μου, περίμενε να ανοίξω ξανά τη μπαλκονόπορτα χτυπώντας νευρικά τα πόδια της στη λειά επιφάνεια.

Αυτό ήταν το πρώτο πρωινό όπου, παρά τους μάλλον μεταφυσικούς κανόνες της υγιεινής, η υπνοκουζίνα μου δεν αερίστηκε καθόλου. Κράτησα για αρκετό καιρό επίμονα κλειστή την μπαλκονόπορτά, αφού για μέρες, μόλις ξυπνούσα, αντίκριζα στο τζάμι της τα μάτια αυτής της ξεροκέφαλης σιχαμερής ακρίδας. Θα μπορούσα να ανοίξω και να τη διώξω μακριά ή να της δώσω μια και να την τσακίσω δίχως τύψεις κάτω από την παντόφλα μου. Όμως, περίμενα

καρτερικά, μήπως στο τέλος βαρεθεί και σε άλλο σπίτι παρακείμενο θελήσει να τρυπώσει.

Οι μέρες έγιναν βδομάδες και η κουζίνα μοιραία άρχισε να κατακλύζεται από τις αναθυμιάσεις των βραδινών μου καταχρήσεων και από τα κατάλοιπα των υποσυνείδητού μου. Ήδη σκεφτόμουν να μεταφερθώ σε κάποιο από τα κλειδωμένα υπνοδωμάτια, αφού η ακρίδα μου από εκεί δεν έλεγε με τίποτα να φύγει. Όσπου, μια Κυριακή, που άργησα λιγάκι να ξυπνήσω, με κόπο άνοιξα τα μάτια μου και είδα τότε το αρθρόποδο να κόβει βόλτες αμέριμνο πάνω στο πάπλωμά μου.

Τρόμαξα στην αρχή, μα στη συνέχεια απόρησα. Πως τα είχε καταφέρει τελικά να εισβάλει μες στο σπίτι; Πως μπόρεσε να μου παραβιάσει την ασφάλεια; Πως τόλμησε τις ιδιωτικότητάς μου τα σπαρτά να έρθει να μου ρημάξει; Έκανα να σηκωθώ πολύ προσεκτικά, μα αυτή με ένα ακαριαίο και ακριδίσιο πήδημα βρέθηκε πάνω στην τηλεόραση.

Δεν ξέρω πόση ώρα έφαγα να την καταδιώκω μάταια. Μετά, αφού κουράστηκα, της άνοιξα, όχι και τόσο εύκολα την πόρτα –τόσες μέρες ερμητικά κλειστή, είχε σχεδόν μαγκώσει- κι είπα, αν θέλει, ας φύγει από μόνη της, εγώ άλλο δεν παίζω. Το κύμα του διοξειδίου που εξέβαλε αιφνίδια στη γειτονιά προσέβαλε τις άγιες μυρωδιές από τα κυριακάτικα τραπέζια. Και η ακρίδα, σκαρφαλωμένη πάνω στο ψυγείο μου, σαδιστικά γελούσε με τις ενοχές μου.

Από τη μέρα εκείνη άρχισα πάλι να ανοίγω τακτικά κάθε πρωί την μπαλκονόπορτα. Δεν ξέρω ακόμα αν η απρόσκλητή μου επισκέπτρια φωλιάζει μες στο σπίτι. Είναι καιρός που έχω να τη δω και πια δεν την ακούω. Κάποια στιγμή μάλλον θα με βαρέθηκε και για άλλους στόχους πιο ενδιαφέροντες θα έψαξε στα διπλανά τα σπίτια. Ίσως να ήθελε μονάχα να μείνει εδώ προσωρινά, μόνο που το προσωρινά αυτή στ' αλήθεια να το εννοούσε.

ο φίλος

Την περασμένη άνοιξη, περπατώντας βαθιά στις γειτονιές μιας κοιμισμένης επαρχίας, συνάντησα έναν γέρο που μιλούσε με τον άνεμο, ενώ κλάδευε τις τριανταφυλλιές της όμορφης αυλής του. Τόσο ο ρυθμός του λόγου του όσο και οι αποχρώσεις της φωνής του πρόδιδαν έναν συντεταγμένο, μα αλλόκοτο, διάλογο με κάποια ύπαρξη αόρατη.

Στάθηκα έξω από τα κάγκελα προσπαθώντας μήπως και καταλάβω τι ακριβώς συνέβαινε, μέχρι που ο παππούς κάποια στιγμή με πρόσεξη, διέκοψε τη απόκοσμη συζήτησή του με το τίποτα και μου είπε καλημέρα, χωρίς να κρύψει, όμως, την αμηχανία του. Για να τον απαλλάξω από περιπτές απολογίες της ντροπής, έδειξα δήθεν πως είχε γοητευτεί από την πλούσια αυλή και τα λουλούδια της. Με ρώτησε αν θέλω ένα τριαντάφυλλο και ενώ εγώ διστακτικά αναζητούσα τη σωστή απάντηση, εκείνος έκοψε ένα στα γρήγορα και με πλησίασε προσφέροντάς το μου ανάμεσα από τα κάγκελα.

Σκέφτηκα πως πιο πολύ το έκανε για να με διώξει μια ώρα αρχύτερα από μπροστά του, παρά από ευγένεια και γενναιοδωρία, μα η επόμενη κουβέντα του αμέσως μου απέδειξε πόσο λάθος είχα στ' αλήθεια κάνει.

«Αν δεν υπάρχει όμορφη, ας το κρατήσει ο ίδιος!», είπε κοιτάζοντας κάπως ενοχλημένος κάπου πίσω από την πλάτη του, κάνοντας μηχανικά το βλέμμα μου να ακολουθήσει το δικό του. Ο αόρατος ήταν ακόμα δίπλα του, εκεί και επέμενε να μην εγκαταλείπει τη σκηνή και το διάλογο. «Είναι φορές που του αρέσει να γκρινιάζει, μα κατά βάθος είναι καλό παιδί», απολογήθηκε ο γέρος δείχνοντας με το σκουριασμένο ψαλίδι του το κενό. «Δε πειράζει! Μπορεί, μέχρι να μαραθεί, να βρω κι εγώ μια όμορφη και να της το χαρίσω», είπα κάνοντας μάλλον και τους δυο τους να γελάσουν, ενώ έσφιγγα τα αγκάθια μέσα στην παλάμη μου, μήπως και ο πόνος με κρατήσει σε απόσταση από τα σύνορα της τρέλας. Είπα ευχαριστώ, χαιρέτησα και άρχισα να απομακρύνομαι, ενώ πίσω μου, μέσα στη μαγική αυλή, έμοιαζε η κουβέντα και πάλι να ανάβει.

Η ικανότητα και η τάση των μικρών παιδιών να κατασκευάζουν υπάρξεις με τη φαντασία τους οφείλεται σε μία από τις έμφυτες υπερδυνάμεις, που ο ανθρώπινος οργανισμός, στη συνέχεια και κατά τη διαδικασία της ωρίμανσης και της προσαρμογής του στα κεκτημένα του πολιτισμού, επιλέγει έστω και

ασυνείδητα να αποβάλει. Η αναγέννηση της τάσης και της ικανότητας αυτής κατά τα στάδια της γήρανσης ίσως και να έχει να κάνει τελικά με τη σταδιακή κατάργηση όλων εκείνων των δεσμών που συνδέουν των ανθρώπων τις συμπεριφορές με τις συμβάσεις της ζωής και της οργανωμένης κοινωνίας. Ο παππούς της παραπάνω ιστορίας, δηλαδή, κατά κάποιον τρόπο, λίγο πριν από τη δύση της ζωής, φαίνεται πως επέλεξε να ξαναβρεί τον χαμένο φανταστικό του φίλο, που είχε εγκαταλείψει πριν από ολόκληρες επτά δεκαετίες. Και σίγουρα, ύστερα από τόσο πολύ καιρό, είχαν τόσα πολλά να πουν οι δυο τους.

παραβολή β'

«Τι μου συμβαίνει;», ψιθυριστά αναρωτήθηκε την ώρα που άνοιγε τα μάτια. Έψαξε το ρολόι του, ψηλαφητά, κάτω από το κρεβάτι. Τέσσερις παρά δεκατέσσερα. Ούτε καν είκοσι λεπτά δεν κράτησε ο ύπνος και σε τρεις ώρες έπρεπε να βρίσκεται στο πόδι. Οι σκέψεις του, όμως, δεν τον άφηναν. Κάτι έπρεπε να κάνει.

Τα χάπια τα απέκλεισε. Άλλωστε, δεν τον ‘πιαναν. Οι άλλοι τρόποι, όταν δεν τον τρόμαζαν, απλώς τον απωθούσαν. Κι έτσι, αφού άλλη λύση πια δεν έβρισκε, το έριξε στην προσευχή. Κάλεσε το Θεό του.

«Τι θέλεις πάλι;», τον ρωτάει ο Θεός.

«Τι πάλι;», αυτός διαμαρτύρεται. «Πότε σε ενόχλησα ξανά;»

«Εχθές, προχθές το βράδυ... Η ίδια ιστορία διαρκώς. Άλλη δουλειά δεν έχω;»

«Συγχώρα με, θεούλη, αλλά δεν το θυμάμαι.»

«Το ξέχασες, αφού μου ζήτησες τη μνήμη να σου σβήσω. Αλλιώς δε θα κοιμόσουνα. Εμένα θα σκεφτόσουν.»

«Κάνε ακόμα μια φορά το θαύμα σου και θα σου το χρωστάω.»

«Ας μη μιλάμε για οφειλές. Μάλλον δε σε συμφέρει.»

«Κάνε το άλλη μια φορά κι ας είναι η τελευταία!»

«Έχε του νου σου τι ζητάς! Μπορεί να μετανιώσεις.»

«Κάνε με τότε, σε παρακαλώ, να μη το μετανιώσω! Ούτε για αυτό ούτε για άλλο τίποτα, ποτέ ξανά, Θεέ μου!»

«Αλήθεια; Είσαι σίγουρος;»

«Πότε ξανά δεν ήμουν.»

«Αυτό είναι και το πρόβλημα.»

«Τι θες να πεις; Τι εννοείς;»

«Τίποτα. Ξέχασέ το!»

Κι αμέσως, φυσικά, το ξέχασε. Κι αυτό και όλα τα άλλα. Πήρε από το κομοδίνο το ποτήρι του και έβρεξε τα χείλη. Ακούμπησε ξανά στο ιδρωμένο μαξιλάρι του, σχεδόν ευτυχισμένος. Τα μάτια του έκλεισε γλυκά. Κοιμήθηκε για πάντα.

με τα πόδια

Πριν από έξι χρόνια πέθανε ο πατέρας μου. Αν ζούσε σήμερα θα ήταν μόλις εξήντα ενός ετών και μια από αυτές τις μέρες θα είχε τα γενέθλια του. Θυμάμαι ένα βράδυ, πρέπει να ήμουν ακόμα φοιτητής, που είχα γυρίσει αργά στο πατρικό μου και βρήκα πάνω στο γραφείο μου ένα σημείωμά του. Έγραφε, «Παιδιά, να με χαιρόσαστε! Έγινα πενηντάρης».

Την άλλη μέρα τον πειράζαμε, πως βιάζεται μάλλον λιγάκι να γεράσει, αφού πενήντα θα γινόταν την επόμενη χρονιά. Αυτό για τον πατέρα μου ήτανε κάτι το ανεπίτρεπτο, αφού η αλήθεια είναι πως με του αριθμούς τα πήγαινε καλά και σπάνια έπεφτε στους υπολογισμούς του έξω. Στο μαγαζί ήξερε απ' έξω όλες τις τιμές στα φάρμακα και μπορούσε με τρομακτική ευκολία μόνος του να θυμηθεί τηλέφωνα που είχε χρόνια να καλέσει. Δυστυχώς ελάχιστα μου κληροδότησε αυτήν την τόσο σπάνια αριθμομνημοσύνη.

Όταν τον χάσαμε, το Νοέμβριου του 2006, αποφασίσαμε να τον κηδέψουμε στο μικρό νεκροταφείου του χωριού του, προάστιο τώρα πια της πόλης. Αργότερα στο ίδιο μέρος ήρθε να προστεθεί και ο τάφος του παππού μου, αν και εκείνος, πατέρας της μητέρας μου, καμία σχέση με την Ανακασιά δεν είχε. Τα τελευταία χρόνια, όποτε επισκέπτομαι τα οικογενειακά μας μνήματα, διαλέγω συνήθως να το κάνω με το πόδια. Αν και τις περισσότερες φορές, το ομολογώ, πηγαίνω με ταξί και ύστερα κατηφορίζω προς την πόλη περπατώντας. Η βόλτα αυτή είναι για μένα εξαιρετικά λυτρωτική και έτσι κι αλλιώς είναι μια όμορφη πολύ διαδρομή για να κατέβει κάποιος από του βουνού τις παρυφές ως το λιμάνι και το κέντρο. Αν επιλέξει να την ξεκινήσει, μάλιστα, την ώρα που ο ήλιος βασιλεύει, η θέα από το λόφο του κοιμητηρίου θα τον μαγέψει ανεπανόρθωτα.

Δυστυχώς, με τον πατέρα μου δεν πρόλαβα να περπατήσουμε παρέα, κι αν τυχόν το έκανα, ήμουνα μάλλον τόσο πολύ μικρός που πια δεν το θυμάμαι. Ήμουν μόλις έξι ετών, όταν λόγω ενός τροχαίου δυστυχήματος, έμεινε παραπληγικός και πέρασε την υπόλοιπη ζωή σε αναπηρική καρέκλα. Ο παππούς, από την άλλη, ήτανε αναμφίβολα μεγάλος περιπατητής και πάντα μου υπενθύμιζε πως, όταν ήμουν βρέφος, με έπαιρνε στο καροτσάκι και γυρίζαμε σχεδόν όλη την πόλη.

Αυτή, μαζί με άλλες παρόμοιες ιστορίες από τα άγνωστα μου χρόνια, μου έχουν σχηματίσει μέσα στο μυαλό αυτό που ονομάζω αφηγηματική ανάμνηση, αφού η ίδια η μνήμη μου δεν είχε ακόμα τότε ενεργοποιηθεί για

να τις καταγράψει. Θυμάμαι όμως αμυδρά τον ίδιο τον παππού μου, που ήτανε συνταξιούχος ναυτικός, να μου διδάσκει τους αστερισμούς στο χάρτη του ουράνιου στερεώματος.

Λίγα, ωστόσο, από εκείνα τα μαθήματα κατόρθωσα να συγκρατήσω. Αυτό που μου έμεινε ήτανε πιο πολύ η αίσθηση της καλοκαιρινής αυλής, όπου καθόμασταν οι δυο μας τα βράδια μέχρι αργά τρώγοντας φέτα και καρπούζι. Όταν καμιά φορά του έδειχνα να πέφτει ένα αστέρι, εκείνος, κατανοώντας πως τα επιστημονικά ελάχιστα με ενδιέφεραν, μου έλεγε να κάνω μια ευχή, αλλά να μη την μαρτυρήσω.

Τουλάχιστον για δυο δεκαετίες ευχόμουν πάντα από μέσα μου να γίνει κάποιο θαύμα, να περπατήσει και πάλι ο πατέρας μου – δεν έχει πλέον νόημα να το κρατάω μυστικό. Από τότε, όμως, που έφυγε, εδώ και έξι χρόνια, κάθε φορά που βλέπω ουράνια εκτροχιασμένα σώματα να εισβάλουν μέσα στη γήινη ατμόσφαιρα πλέον δε βρίσκω μέσα μου τίποτα για να ευχηθώ και ντρέπομαι γι' αυτό αβάσταχτα, ακόμα και ετούτη τη στιγμή που σας το μαρτυράω.

μπορεί και όχι

Στην πραγματικότητα δεν είμαι τόσο μανιώδης καπνιστής όσο είμαι στα γραπτά μου. Μπορεί στις πιο πολλές από τις ιστορίες μου, όπου «παίζω» ο ίδιος, να είμαι συνέχεια με ένα τσιγάρο ανάμεσα στα χείλη ή στα δάχτυλα, αλλά αυτό δεν είναι παρά μια ακίνδυνη συγγραφική υπερβολή. Η χάρτινη, άλλωστε, περσόνα μου δεν έχει τίποτα να φοβηθεί από τις παρενέργειες των καταχρήσεων μου. Όμως ο σάρκινός μου εαυτός, συνήθως όταν γράφει, αφήνει στο τασάκι δίπλα του να καίει ένα τσιγάρο έτσι, για την ατμόσφαιρα. Και ούτε κατά διάνοια ετούτο δεν αποτελεί καύσιμη αναγκαία ύλη, που το μηχάνημα χρειάζεται για να παράξει λέξεις.

Μια φορά, πάντως, δε θέλω να καταπιέζομαι. Θέλω ενώρα εργασίας πάντα να βρίσκομαι εκτός εκείνων των ζωνών, όπου το κάπνισμα πλέον απαγορεύεται. Και επειδή μου αρέσει να δουλεύω μέσα στα μπαρ και στα καφέ, δύσκολα θα μπορούσα πια να ζήσω σε μια χώρα, όπου οι νόμοι περί της καπνοαπαγόρευσης τηρούνται κατά γράμμα, αν θέλω να συνεχίσω να συνδυάζω αρμονικά τις δυο βλαβερές συνήθειες, που μου έχουν απομείνει.

Η πρώτη φορά που βρέθηκα σε κράτος, όπου ο νόμος είχε –μόλις- επιβάλει τη σχετική απαγόρευση, ήταν στην Ιρλανδία. Δεν ήμουν και στα καλύτερά μου εκείνη την περίοδο, και ως εκ τούτου, είχα ανάγκη υποστήριξης τόσο από τα τσιγάρα μου όσο και από τα γραπτά μου. Την τρίτη μέρα, κι αφού ο εκνευρισμός, που η στέρηση μου είχε προκαλέσει, χτύπησε το συναγερμό του πανικού, ταξίδεψα με τραίνο ως το Μπέλφαστ, μήπως και πιω έναν καφέ της προκοπής και επιτέλους βάλω σε μια σειρά τις λέξεις μου. Είναι αστείο τώρα που το σκέφτομαι, αλλά αφού οι πρωτόγονες αυτές ελευθερίας ισχύανε ακόμα στην επικράτεια του Ηνωμένου Βασίλειου, ήταν με την πράξη απελπισίας μου αυτή σα να είχα δραπετεύσει από ένα έδαφος που τελούσε υπό κατοχή σε κάποιο άλλο ανεξάρτητο. Στη συνέχεια, όποια άλλη χώρα επέλεγα για να επισκεφτώ –με εξαίρεση ίσως τη Ρωσία, όπου το κάπνισμα σχεδόν επιβαλλόταν- έπεφτα πάνω στην ίδια, πάντα μόλις επιβληθείσα, απαγόρευση. Ήτανε λες και με παραφυλούσε όπου πήγαινα μια δρακόντεια κακιά νομοθεσία και δυστυχώς ο δράκος που την υπαγόρευε δεν ήταν μάλλον από αυτούς που βγάζουνε καπνούς από τα ρουθούνια.

Νιώθω λιγάκι τυχερός που πρόλαβα και κάπνισα μέσα στα τραίνα της Ευρώπης - και δεν εννοώ κρυμμένος μες στις τουαλέτες τους. Πως θα

μπορούσα, άραγε, να διαγράψω από τη μνήμη μου τις πνιγμένες μες στον καπνό σκηνές των μπαρ των CNL; Από το Βερολίνο Κοπεγχάγη και από εκεί Ζυρίχη και πάλι πίσω Μόναχο μέσα σε τέσσερις ημέρες. Με κυνηγούσαν ή ήμουνα ο κυνηγός; - συγνώμη μα δε θυμάμαι λεπτομέρειες. Πρόλαβα, επίσης, στην Ολυμπιακή να βγάλω θέση καπνιστών και να υπακούσω στη θεϊκή εντολή, «κυρίες και κύριοι προσδεθείτε, σας παρακαλώ, και σβήστε τα τσιγάρα σας». Ακόμα νομίζω πως υπάρχουνε οι σχετικές ενδείξεις πάνω από τα κεφάλια των επιβατών και αναβοσβήνουν, μάλιστα, μέσα σε κάποια αεροπλάνα - πράγμα που με οδηγεί σε σκέψεις μάλλον μελαγχολικές ως προς την παλαιότητα του στόλου του εθνικού αερομεταφορέα μας. Κάποτε, θυμάμαι, να τα αφηγούμαι όλα αυτά στη φίλη μου κι αυτή να με κοιτάζει με βλέμμα που θα έμοιαζε με εκείνο, που θα είχα προφανώς κι εγώ, κάθε φορά που ο παππούς μου έλεγε πως πέρασε στο Δεύτερο Παγκόσμιο.

Εννοείται πως σέβομαι τα δικαιώματα των αντικαπνιστών και αντιλαμβάνομαι την απειλή που συνιστά το κάπνισμα των άλλων στην υγεία τους. Ωστόσο, και τα προβλήματα που έχει επιφέρει αυτή η ιστορία στην δική μου σωματική και ψυχική υγεία δεν είναι ευκαταφρόνητα. Ζώντας περίπου τους μισούς από τους τελευταίους μήνες σε ευρωπαϊκές πρωτεύουσες και μόνο εξαιτίας του άγχους και του εκνευρισμού που τα *interdit de fumer* και τα *prohibito fumar* μου προκαλούσαν, έβλεπα την ημερήσια μου κατανάλωση σε προϊόντα του καπνού συνέχεια να αυξάνεται.

Κάποτε μου είχε πει ένας μπαροφιλόσοφος πως οι καπνιστές είναι σαφέστατα πιο έξυπνοι από όσους δεν καπνίζουν. Όταν του ζήτησα να μου αναλύσει, έστω συνοπτικά, αυτή την κουταμάρα του, μου έφερε αμέσως το παράδειγμα του καπνιστή, που παίρνει μέρος σε κάποια σοβαρή συζήτηση, κι εκεί, τραβώντας και ξεφυσώντας τον καπνό, κερδίζει πάντα χρόνο περισσότερο για να σκεφτεί το τι θα πει στον άλλο. Προσπάθησα να του φέρω, μάταια φυσικά, αντίρρηση, λέγοντας πως αντίθετα εγώ θεωρώ πιο έξυπνο αυτόν που σκέφτεται λιγότερο. Αυτός, όμως, είχε στο μεταξύ αρχίσει να πνίγει στο ποτό τη νέα προφητεία του, πως κάποτε, λέει, θα αποδειχθεί πως τελικά το κάπνισμα, όχι μόνο δεν είναι βλαβερό, μα και πως είναι για την υγεία μας καλό και ανεκτίμητο. «Να μου το θυμηθείς, μια μέρα θα συνταγογραφούν τσιγάρα οι γιατροί και οι γονείς θα κυνηγάνε τα παιδιά που αρνούνται να καπνίσουν!»

οι ακατανόητοι κανόνες ενός αγαπημένου παιχνιδιού

Αντίκρυ ακριβώς στην πόλη μου βρίσκεται ένας παραθαλάσσιος άναρχος οικισμός, κομμάτι πια συγκολλημένο στη μούρη του κυρίως αστικού ιστού. Εκεί, ανάμεσα σε θλιβερά ενοικιαζόμενα δωμάτια και ξενυχτάδικα της άγριας παρακμής, υπάρχει ένα άσυλο για ψυχικά νοσούντες. Το ιδιωτικό ίδρυμα αυτό φέρει το αστείο μάλλον όνομα του ιδιοκτήτη και διευθύνοντος ιατρού, πράγμα που βάζω στοίχημα πως δε μπορεί παρά να προκαλεί συνειρμούς φαιδρούς και αχαλίνωτους ακόμα και στους πιο βεβαρημένους του τροφίμους.

Στην κλινική αυτή, σήμερα νοσηλεύεται και η αγαπημένη μου γιαγιά, η Αγγελική, χτυπημένη πια ανεπανόρθωτα από τη νόσο του Αλοΐσιου Αλτσχάιμερ. Κάθε φορά που εγώ την επισκέπτομαι, μπαίνω πάντα στη διαδικασία να της συστηθώ, να της θυμίσω το συγγενικό δεσμό μας και να της πω δυο-τρία πράγματα για το τι κάνω και το πώς περνώ, τα οποία ασφαλώς εκείνη τα ξεχνά, ελάχιστα μόλις λεπτά μετά την αποχώρησή μου. Πάντα σχεδόν της κάνω μια και μοναδική ερώτηση, τι έφαγες σήμερα, γιαγιά, χωρίς όμως να έχω πάρει ποτέ μια σωστή και λογικοφανή απάντηση. Κι όμως, μέσα από το θολό και απροσμέτρητο βυθό της μνήμης της γιαγιάς πολύ συχνά βλέπω να αναδύονται όμορφες ιστορίες αγκαλιασμένες με αναχρονισμούς γλυκόπικρους.

Δύσκολα, ας πούμε, θα ξεχάσω λίγα χρόνια νωρίτερα, όταν ακόμα την είχαμε στο σπίτι της και ζούσε ακόμα κι ο παππούς, πως είχε σηκώσει ένα βράδυ στο πόδι ολόκληρη τη γειτονιά, απαιτώντας να της φέρουμε ξανά πίσω τον άντρα της. Ο άντρας της φυσικά ήταν εκεί στο πλάι της, αλλά επειδή ήταν πια γέρος και η γιαγιά ζούσε ξανά μες στο μυαλό τη νιότη της, δεν της ήταν καθόλου εύκολο να τον αναγνωρίσει και έτσι συνέχιζε επίμονα να αναζητά το Στέλιο της. Την άλλη μέρα ο παππούς μας έλεγε πως δεν ήξερε πως ακριβώς θα έπρεπε μπροστά σε αυτήν την ακατανίκητη παράνοια να αντιδράσει, να πληγωθεί που η για εξήντα χρόνια σύντροφος της ζωής του δεν τον αναγνώριζε ή να χαρεί που ακόμα είχε η δικιά του όρεξη για πάρτη του να κάνει φασαρία.

Την τελευταία φορά που πήγα απέναντι για να την δω, είχε τελειώσει της κλινικής το αυστηρό επισκεπτήριο και έτσι αναγκάστηκα να μπω για λίγο στα

κρυφά μες στο δωμάτιο της. Τι έφαγες σήμερα γιαγιά, τη ρώτησα για χιλιοστή φορά. «Που να θυμάμαι, αγόρι μου», απάντησε εκείνη, λες και της είχα ζητήσει να μου πει αν έβρεχε τη μέρα που γεννιόμουν. Όταν βγήκα ξανά έξω στο δρόμο είδα στο βάθος του ορίζοντα σύννεφα να μαζεύονται και κατάλαβα πως πάει πια, τέλειωσε κι αυτό το καλοκαίρι. Μπήκα στο αμάξι και πήρα το δρόμο της επιστροφής -όχι τον συντομότερο- περνώντας πλάι από τα κουφάρια των σκουριασμένων καϊκιών στο αρχαίο ναυπηγείο στα Πευκάκια. Μια άλλη εικόνα, όμως, λίγο παρακάτω τελικά μου έκλεψε το βλέμμα και κόντεψε περίπου να με κάνει να χάσω τον έλεγχο του οχήματος. Μέσα στο χωματένιο γηπεδάκι και κάτω πια από το ψιλόβροχο, μια παρέα ρακένδυτων Πακιστανών -από αυτούς που όλη τη μέρα τριγυρνάν στην πόλη ψάχνοντας κάποια δουλειά του ποδαριού- έπαιζε με κανόνες αυστηρούς και αυτοσχέδιο εξοπλισμό έναν αγώνα κρίκετ. Στάθηκα λίγο και τους χάζεψα κι ύστερα πάτησα γκάζι και απομακρύνθηκα ευχόμενος στον εαυτό μου, όταν και η δική μου μνήμη αρχίσει κάποτε να κάνει τις δικές της αυθαίρετες επιλογές χωρίς να με ρωτάει, από αυτές τις γκρίζες χαρτονένιες μέρες, τέτοιες μονάχα εικόνες, πολύχρωμές και εξωφρενικές, να βρει και να κρατήσει.

λικέρ από χριστουγεννιάτικα στολίδια

Πριν από λίγους μήνες κάποιος μου συνέστησε μια νέα μέθοδο τη μνήμη μου για να ταλαιπωρώ και δήθεν να γυμνάζω. Να αφιερώνω, λέει, ένα μόλις δεκάλεπτο το βράδυ κάθε Κυριακής και να επιδιώκω να ανακαλώ με χρονολογική σειρά όλα τα γεύματα που έφαγα μες στη βδομάδα που πάει να τελειώσει. Δοκίμασα δυο-τρεις φορές αυτό το ενδιαφέρον πείραμα, με μάλλον όχι και τόσο ενθαρρυντικά αποτελέσματα για την πνευματική μου υγεία. Την Τρίτη δεν ήταν που έφαγα φακές; Α, όχι! Την Τρίτη είχα πάει για τσίπουρα. Ή μήπως ήταν την Τετάρτη; Γιατρέ, ανησυχώ. Αλήθεια, τι έχω πάθει;

Η καθεμιά από τις, γνώστες τουλάχιστον, αισθήσεις μας έχει ανοίξει στην τράπεζα της μνήμης μας έναν λογαριασμό και αναλόγως των καθημερινών μας παραστάσεων αδιάκοπα τον τροφοδοτεί, αγνοώντας επιδεικτικά τις θνητές ανάξιες αντοχές της. Η γεύση, ως αρχαιότερη και πιο δοκιμασμένη αίσθηση, έχει με την επίγεια μνήμη μας ανοιχτούς από παλιά λογαριασμούς, και ως εκ τούτου, ο άνθρωπος ήθελε μάλλον να μου πει πως, με το να ανατρέχω διαρκώς στις γευστικές μου προσλαμβάνουσες, θα οχυρωθώ καλύτερα μπροστά στην επικείμενη επέλαση της λήθης.

Πολύ πριν φτάσω να συμβουλευτώ τους ειδικούς –αν και δεν έμαθα ποτέ αυτός ο κάποιος ειδικός σε τι ειδικευόταν- έκανα από μόνος μου μια άσκηση παρόμοια το βράδυ της αλλαγής του χρόνου. Έτσι κάθε φορά αφιέρωνα ένα δεκάλεπτο περίπου, λίγο πριν φύγει ο παλιός και έρθει ο καινούριος, προσπαθώντας να ανακαλέσω μες στη μνήμη μου όλες τις προηγούμενες Πρωτοχρονιές –ή έστω τα Χριστούγεννα- της ενσυνείδητης ζωής μου. Εντάξει, σπάνια τα κατάφερνα να θυμηθώ πάνω από δέκα -δώδεκα ήταν το προσωπικό μου το ρεκόρ- από τις ένδοξες, μα τόσο ανούσιες, γιορτές που ήδη είχαν περάσει. Και πάντα κάπου σε αυτή τη διαδρομή, όλο και κάποιος από τους χρονικούς σταθμούς μου ξέφευγε μοιραία. Ενώ πολύ συχνά, το ομολογώ, τα μπέρδευα λιγάκι. Μόλις κατόρθωνα, ας πούμε, με σιγουριά να θυμηθώ την πόλη όπου γιόρτασα τον ερχομό του τέσσερα, ερχόταν τότε η παρέα του ενενήντα εννιά και πάνω στην πρώτη ανάμνηση απρόσκλητη κολλούσε. Τι περιλάμβανε, ωστόσο, το δείπνο της καθεμιάς Πρωτοχρονιάς, ποτέ μου δε δοκίμασα να δω αν άραγε το έχω τελικά οριστικά διαγράψει.

Μόλις προχτές για κάποιο λόγο, μάλλον σκοτεινό, θυμήθηκα ένα μικρό αστείο που κάποια φίλη μου παλιά μου είχε πει και τότε είχα γελάσει. Ήτανε, λέει, κατακαλόκαιρο και είχαμε πάει επίσκεψη σε κάποιο σπίτι φιλικό και κάποια στιγμή, που είχαμε όλοι βαρεθεί, έβγαλε η οικοδέσποινα να μας κεράσει ένα σπιτικό λικέρ, που η ίδια είχε φτιάξει. Προσωπικά, εμένα δε μου άρεσε, αλλά έτσι όπως με έχω ταλαιπωρήσει από παλιά με άλλα οινοπνεύματα, μάλλον δεν ήμουν ο κατάλληλος κριτής. Έτσι, γύρισα προς την τότε φίλη μου να δω στην έκφρασή της μήπως τουλάχιστον αυτή ευχαριστήθηκε το κέρασμα. Ο τρόπος, όμως, που έπινε πολύ διστακτικά και ύστερα κοιτούσε το ποτήρι της δε με άφηνε να βγάλω ασφαλές συμπέρασμα και τότε αναγκάστηκα να τη ρωτήσω ευθέως. Μαλακία, ε; δεν πίνεται με τίποτα! «Όχι, είναι απλώς λίγο παράξενο», μου απάντησε. Τι θες να πεις; «Έχει τη γεύση από χριστουγεννιάτικα στολίδια.»

Και έτσι, με τη βοήθεια αυτής της ξαφνικής ανάμνησης, κατέληξα πως τελικά αυτά τα δυο πειράματα, το πρώτο του κάποιου σε κάτι ειδικού και το άλλο του άσχετου γενικώς εμένα, ίσως και να βασίζονταν στην ίδια πάνω-κάτω πανανθρώπινη κοινή αισθητηριακή αφετηρία.

Κέιπ Τάουν

Ο φίλος μου ο εφευρέτης κάθισε κι έφτιαξε για πάρτη μου μια μηχανή που να με βοηθά να ξεπερνάω το φόβο μου για τα αεροπλάνα. Με φώναξα προχτές για να τη δω από κοντά και να τη δοκιμάσω. Έφτασα αργά προς τα μεσάνυχτα στο εργαστήριό του. Τον βρήκα πίσω στην αυλή ακούραστο να μαστορεύει ακόμα.

-Θα τα χαλάσεις τα ματάκια σου, έτσι όπως δουλεύεις στο σκοτάδι.

-Ας τα χαλάσω! Θα φτιάξω άλλα πιο καλύτερα. Έλα! Σε περιμένει.

Και με το κατσαβίδι του μου έδειξε στο βάθος την εφεύρεση που μου είχε ετοιμάσει.

-Τι είναι αυτό;

-Εσένα τι σου φαίνεται;

-Μοιάζει με αυτοκίνητο. Μάλλον πλάκα μου κάνεις.

-Είσαι χαζός, αλλά κατανοώ. Βλέπεις δεν είναι δυνατό να είμαστε όλοι μας εφευρέτες.

-Γιατί δε φτιάχνεις τότε μια συσκευή να σε καταλαβαίνω;

-Πάλι; Σου έχω φτιάξει ήδη μια, αλλά εσύ τη χάλασες. Την πήρες για παιχνίδι.

-Καλά, καλά! Δείξε μου τώρα αυτή πως λειτουργεί κι άσε τις μαλακίες!

Υπάκουος αυτός πλησίασε και άνοιξε την πόρτα. Μπήκα και κάθισα κι εγώ και άναψα τσιγάρο. Γύρισε ο φίλος το κλειδί και πάτησε τη μίζα. Το αμάξι πήρε αμέσως μπρος και τότε εγώ καλού κακού φόρεσα τη ζώνη ασφαλείας.

-Τι τη φοράς; Δεν πρόκειται να πάμε πουθενά. Άλλωστε, δεν κινείται.

-Άκου να δεις, αν ήταν να μείνω αταξίδευτος, καθόμουν και στο σπίτι.

Δεν πρόλαβα τη φράση μου, όμως, να ολοκληρώσω και άρχισαν να προβάλλονται στο κρύσταλλο εικόνες. Τοπία από χώρες ξωτικές κι ένδοξες πολιτείες.

-Α, μάλιστα! Εκτός από το αυτοκίνητο, μόλις εφηύρες και το σινεμά. Άντε μωρέ και αύριο φτιάξε και το ψυγείο!

-Σταμάτα! Άλλο μη μιλάς! Πες μόνο, τι γουστάρεις; Που θες να πας και δε μπορείς, κότα των αεροπλάνων!

-Δεν ξέρω. Πάμε κάπου πιο ζεστά! Πάγωσα εδώ πέρα.

-Ότι επιθυμεί ο κύριος! Χιλή ή Βραζιλία;

-Θα έλεγα Νότια Αφρική. Δεν ξέρω αν βολεύει.

Το είχα απωθημένο από παλιά να πάω στο Κέιπ Τάουν, να κάνω εκεί πρωτοχρονιά και να με βρει ανάποδα εκεί ο νέος χρόνος. Και τότε άρχισε ο φίλος μου να κάνει τα δικά του. Πάτησε τέσσερα κουμπιά, έστριψε δώδεκα μοχλούς, τράβηξε μια αντλία και ξαφνικά βρεθήκαμε στη χώρα του Μαντέλα.

-Καλά, πως το έκανες αυτό;

-Εσύ που κοροϊδεύεις...

-Όχι, σε παραδέχομαι. Το νόμπελ δεν το χάνεις.

-Κοίταξε να το πάρεις πρώτα εσύ και άσε με εμένα!

-Τι λες; Μαζί θα το σηκώσουμε. Με αυτήν εδώ τη μηχανή θα πάμε στη Στοκχόλμη.

Και εκεί που απολαμβάναμε των μακρινών ωκεανών το δροσερό αεράκι πλάι σε κορίτσια τροπικά και μαγικά κοκτέιλ, άρχισαν να μαζεύονται οι βάρβαροι τριγύρω.

-Μήπως να επιστρέφουμε; Φοβάμαι, θα μας φάνε.

-Εσύ δεν τρώγεσαι με τίποτα κι εγώ ούτε καν υπάρχω.

-Καλά. Το ξύλο, πάντως, θα το φας, υπάρχεις δεν υπάρχεις.

-Χρήματα θέλουν τα παιδιά. Πεινάνε, δεν το βλέπεις;

-Δεν έχω πάνω μου ψιλά. Μήπως να δώσω εσένα;

Και τότε τα παιδιά αρχίσανε το αμάξι να κουνάνε. Κι έτσι όπως ήταν ελαφρύ κι αυτοί ήταν χιλιάδες γρήγορα καταλήξαμε με το κεφάλι κάτω. Ο πιο σοφός από τους εισβολείς κάτι μονολογούσε, την ώρα που οι υπόλοιποι κλωτσούσαν τα τζάμια.

-Τι λέει ο μπάρμπας, ρε οδηγέ ; Μήπως καταλαβαίνεις;

-Νομίζω πως μετράει ανάποδα. Καλή χρονιά, μαλάκες!

-Γαμώτο, την Πρωτοχρονιά αλλιώς τη φανταζόμουν.

-Ας πρόσεχες τι εύχεσαι! Εγώ τώρα τι φταίω;

-Εντάξει, είπαμε, δε φταις. Δεν πάμε πίσω τώρα;

Δεν πρόλαβα τα μάτια μου ούτε να ανοιγοκλείσω κι αμέσως επιστρέψαμε στο σπίτι του εφευρέτη. Βγήκα από τη μηχανή κι άρχισα να τρεκλίζω.

-Κάτσε! Που πας; Περίμενε! Δε θες να σε πετάξω;

-Άσε, μωρέ! Δε βιάζομαι. Θα πάω με τα πόδια.

δυο μπύρες

Το καλοκαίρι του 1994 έδωσα για δεύτερη φορά Πανελλήνιες και πέρασα στη Νομική Αθηνών. Κάπου στα τέλη Ιουλίου νομίζω ήταν που βγήκαν τα αποτελέσματα και αφού η βαθμολογία που είχα συγκεντρώσει ήταν αρκετά ψηλότερη από τη βάση της σχολής του προηγούμενου έτους, πήρα τη μητέρα μου και κατεβήκαμε να ψάξουμε για σπίτι.

Θυμάμαι πως ταξιδέψαμε με το τραίνο, μα δε θυμάμαι το γιατί. Φτάσαμε αργά το βράδυ και πήραμε ταξί από το σταθμό Λαρίσης. Όταν μας ρώτησε ο ταξιτζής που θέλουμε να μας πάει, πετάχτηκα εγώ και του απάντησα, στη Σόλωνος στη Νομική. Αφού κάναμε μια βόλτα δίχως νόημα στην άγνωστη τότε ακόμα περιοχή, βρήκαμε ένα μικρό ξενοδοχείο στα σύνορα Εξαρχείων και Κολωνακίου και εκεί διανυκτερεύσαμε. Μέχρι να κοιμηθούμε, η μητέρα μου ξεφύλλιζε μια εφημερίδα με αγγελίες κι εγώ κοιτούσα το ταβάνι.

Φάγαμε περίπου μια βδομάδα αναζητώντας το ιδανικό φοιτητικό διαμέρισμα και τελικά νοικιάσαμε εκείνο που είχαμε δει πρώτο – ένα μοτίβο που στη συνέχεια θα επαναλαμβανόταν διαρκώς στην ενήλικη πια ζωή μου.

Όχι πως ήταν άσχημα τα άλλα διαμερίσματα. Μόνο που από το καθένα όλο και κάτι έλειπε – συνήθως έλειπαν σε διακοπές οι ιδιοκτήτες τους. Ίσως να έφταιγαν και οι αλαζονικές νεανικές μου απαιτήσεις. Θυμάμαι κάποιο ημιυπόγειο κάπου ψηλά στη Μαυρομιχάλη. Ήταν φτηνό και άνετο και είχε και έναν ωραίο κήπο από πίσω, αλλά εγώ έλεγα, μα τώρα σε ημιυπόγειο θα μείνω; Η γιαγιά που μου το έδειξε προσπάθησε στ' αλήθεια να με πείσει. Και ως ύστατο μάλλον επιχείρημα μου είπε πως η ίδια μένει από πάνω ακριβώς και πως θα μου έφτιαχνε καφέ κάθε πρωί.

Όχι πως ήταν το ιδανικό αυτό που τελικά νοικιάσαμε. Από το πρώτο κιόλας εξάμηνο ήδη θα το μισούσα. Και πάντοτε θα το αντιμετώπιζα ως κάτι το προσωρινό. Και τελικά θα ζούσα μέσα σε αυτό έξι ολόκληρα –έστω και ακαδημαϊκά- χρονάκια.

Το τελευταίο βράδυ, πριν επιστρέψουμε στο Βόλο, άφησα τη μητέρα μου -τα είχε φτύσει από το πολύ περπάτημα- στο δωμάτιο και πήγα να πάρω κάτι για να φάμε. Έφτασα ως τα Goody's που είναι απέναντι από το Πολυτεχνείο, αν και υπήρχαν πολλά άλλα φαγάδικα κοντά στο ξενοδοχείο μας. Το μαγαζί ήταν άδειο και πίσω από τον πάγκο υπήρχε μια όμορφη μελαχρινή. Ενώ έδινα την παραγγελία μου, διάβασα το όνομά της στο καρτελάκι που είχε καρφιτσωμένο πάνω στο πουκάμισο. Χαρά. Αυτή μπορεί και να νόμισε ότι

κοιτούσα τα βυζιά της. Της είπα το δικό μου όνομα, χωρίς να με ρωτήσει και στη συνέχεια ενώ μασούλαγα στα όρθια το χάμπουργκερ, της διηγήθηκα στα γρήγορα την ιστορία της τότε μελλοντικής ζωής μου. Εκείνη δεν ήταν και τόσο ομιλητική. Της πρότεινα να την κεράσω μια μπύρα και μου απάντησε πως έχει δουλειά ακόμα, αν και βάζω στοίχημα πως μετά από εμένα άλλος πελάτης δεν πάτησε εκείνο το βράδυ. Φεύγοντας της είπα, θα τα λέμε, άλλωστε θα μένω εδώ κοντά, κι εκείνη έβαλε τα γέλια.

Έγινε περιπλανήθηκα για λίγο μέσα στα στενά, ώσπου σταμάτησα σε ένα μπαρ, την Ίντριγκα, όπου και κάθισα και ήπια δύο μπύρες. Μία για μένα και μία για τη Χαρά.

Όταν έφτασα πια πίσω στο δωμάτιο, η μητέρα μου είχε ήδη αποκοιμηθεί. Άφησα το φαγητό της πάνω στο κομοδίνο και ξάπλωσα στο κρεβάτι μου. Πρέπει να πέρασα αρκετή ώρα κοιτάζοντας και πάλι το ταβάνι και μέχρι να με πάρει ο ύπνος και εμένα.

οι κινηματογράφοι

Όταν ήμουν μικρός υπήρχαν ακόμα πολλοί κινηματογράφοι στην πόλη. Θυμάμαι να βγαίνουμε με τους γονείς μου και να ψάχνουμε να βρούμε σινεμά που να παίζει κάποια ταινία κατάλληλη για ανηλίκους. Καταλάβαινα πως εξαιτίας μου έχαναν κάποια έργα που ήθελαν να δουν και αν και προσπαθούσαν –ίσως όχι και τόσο αποτελεσματικά- να μου το κρύψουν, ένιωθα λίγο ενοχές. Από την άλλη, όμως, δυσκολευόμουν στ' αλήθεια να το κατανοήσω. Αν με είχαν αφήσει στο σπίτι παρέα με τον παππού και τη γιαγιά, θα έβλεπα μάλλον στην μικρή ασπρόμαυρή τους τηλεόραση κάποια ταινία παρόμοια με αυτές που έπαιζαν οι κινηματογράφοι. Έτσι κατέληξα τότε στο προσωρινό συμπέρασμα πως ήτανε τα χρώματα που καθιστούσαν ένα έργο ακατάλληλο για ανηλίκους.

Όταν στο τέλος κατορθώναμε να βρούμε κάπου κάποιο φιλμ για όλη, που λεν, την οικογένεια η ώρα είχε περάσει δυστυχώς και η προβολή είχε ήδη ξεκινήσει. Τρυπώναμε μέσα στην αίθουσα στα σκοτεινά και όπου βρίσκαμε καθόμασταν. Θυμάμαι τον πατέρα μου να βγάζει το παλτό του, να το διπλώνει και να με βάζει να καθίσω πάνω του, έτσι ώστε να μπορώ να βλέπω το πανί, χωρίς να εμποδίζομαι από τους μπροστινούς μου. Ύστερα άκουγα τους δυο τους να μουρμουρίζουν ασταμάτητα, καθώς δοκίμαζαν συνήθως να μαντέψουν όσα είχαν προηγηθεί στις πρώτες σκηνές που είχαμε, λόγω της καθυστέρησής μας, χάσει.

Καμία από εκείνες τις ταινίες τώρα πια δε μπορώ να θυμηθώ. Κι όταν καμιά φορά ακούω τη μητέρα μου να λέει, «α, αυτό το έχουμε δει μαζί στο σινεμά», πολύ παραξενεύομαι. Όμως θυμάμαι ακόμα παραδόξως αρκετά καλά τους κινηματογράφους της παιδικής μου ηλικίας. Περύπου όλοι τους έχουνε σήμερα πλέον γκρεμιστεί. Όσοι δεν μετατράπηκαν σε σούπερ μάρκετ ή σε κλαμπ, στη θέση τους υψώθηκαν κάποιες από τις πιο σιχαμερές οικοδομές της αλουμίνιας δεκαετίας του ογδόντα. Λίγοι αντέξανε την επέλαση της αρπαχτής και της κακογουστιάς, που ως τις μέρες μας την τόσο -κατά τα άλλα υποτίθεται- περήφανή μου πόλη δυναστεύει. Και οι άλλοι που τόλμησαν να ανοίξουνε αργότερα, ανήκαν προφανώς σε κάποια άλλη λογική και δυσκολεύομαι με την ανάμνηση των άλλων των παλιών να τους συγκρίνω.

Αν είχα σήμερα μικρά παιδιά, πιστεύω πως θα τα πήγαινα όσο το δυνατόν συχνότερα στον κινηματογράφο. Θα φρόντιζα να πληροφορηθώ από νωρίς τι παίζει και τι ώρα ακριβώς αρχίζουνε οι προβολές, ίσως και να περνούσα πιο μπροστά να βγάλω εισιτήρια. Δε νομίζω να χρειαζότανε ποτέ τον γιο μου να ψηλώσω, με τη βοήθεια του διπλωμένου μου παλτού. Άλλωστε, πάει πολύς καιρός που έχω να βρεθώ μέσα σε αίθουσα κατάμεστη. Κανείς μπροστά μας δε θα κάθεται για να μας εμποδίζει. Προς το παρόν λέω να πάω καμιά φορά στο σινεμά με το βαφτισμιό μου, μα όλο κάτι τυχαίνει διαρκώς κι όλο το αναβάλλω.

παραβολή γ'

Όλοι το ξέραν πως αυτό ήταν το τελευταίο καλοκαίρι.

Κάποιοι φροντίσαν από πριν να το περάσουν όμορφα με αυτούς που αγαπούσαν.

Άλλοι δοκίμασαν σε αυτούς για πρώτη κι ίσως για τελευταία τους φορά να δείξουν την αγάπη τους.

Και κάποιοι άλλοι λίγοι, έτσι για πλάκα, ζώντας -αν θα μπορούσε αυτό ζωή να ονομαστεί- τη φάση τους την ανεξήγητη -πως να τα εξηγήσουν στον εαυτό τους όλα αυτά την ώρα της συντέλειας;- εκεί στην τελευταία την πανσέληνο εκείνου του Αυγούστου, που ήδη ο κόσμος μετρούσε το χρόνο του ανάποδα και ήδη ο χρόνος τον κόσμο τον ανάποδο μετρούσε, εκείνη την κρίσιμη στιγμή τα πάντα απαρνήθηκαν.

Φιλεύσπλαχνος ο Αύγουστος για ακόμα μια φορά, κανόνισε από πριν στην τελευταία του παράσταση να παίξει δυο φεγγάρια, μα κάποιοι αυτό δεν τον κατάλαβαν.

Δεν την εκτίμησαν του μήνα την προνοητικότητα.

Δε θέλησαν να δούνε πέρα από τα μάτια τους.

Δε μπόρεσαν τα άλλα μάτια τα απέναντι ούτε να τα κοιτάξουν.

Μα κι αν τα μάτια συγχωρούν, οι μήνες εκδικούνται.

Όχι αυτούς που δεν αγάπησαν, δεν είναι αυτή δουλειά τους, τους μήνες τέτοια θέματα δεν τους απασχολούνε, αλλά αυτούς τους άλλους, αυτούς που μέσα σε όλο αυτό το φως καθόλου δεν κοιτάζανε κι ακόμα περισσότερο εκείνους ειδικά που μέσα στο σκοτάδι τους νόμισαν πως είδαν.

Γιατί, είπαμε, καλός χρυσός ο Αύγουστος, μα η ρημάδα η συντέλεια θα γίνει το χειμώνα.

έναν χρόνο πριν

- Άντε! Ένας ακόμα χρόνος έμεινε και πάει το παραμύθι!
- Τι θες να πεις; Τι εννοείς; Μιλάς με γρίφους πάλι;
- Ποιος γρίφος, ρε; Όταν μιλούν οι αριθμοί, οι άνθρωποι σωπαίνουν.
- Και τι θα γίνει, δηλαδή, του χρόνου τέτοια μέρα;
- Τι θες να γίνει; Η Συντέλεια! Το είπαν οι προφήτες;
- Τι λες; Ξέρεις τι ώρα ακριβώς; Πες μου, να κανονίσω!
- Καλά, καλά! Γέλα εσύ! Τρακόσες εξήντα πέντε μέρες έμειναν, ίσα που προλαβαίνεις.
- Τριακόσιες εξήντα έξι, θες να πεις. Δεν είναι δίσεκτο το δώδεκα;
- Έστω! Και πάλι λίγες είναι.
- Κι εσύ, που τα πιστεύεις όλα αυτά, για πες μου, τι θα κάνεις;
- Τι θες να κάνω; Θα πάω στο Περού. Να φύγω από τους πρώτους.
- Και τι είναι, ρε φίλε, το Περού; Πρώτο τραπέζι πίστα;
- Εκεί θα σκάσει στην αρχή. Το είπαν οι Αζτέκοι.
- Καλά προχτές δεν έλεγες πως το έχουν πει οι Μάγιας;
- Έλα μωρέ, τώρα μωρέ! Αυτοί είναι όλοι ίδιοι!
- Τι λες, ρε επιστήμονα; Και δε μου λες, μόνος θα πας ή θα έχεις και παρέα;
- Θα έρθει και η γυναίκα μου. Μόνη δεν την αφήνω.
- Και η μικρή;
- Δεν είναι ακόμα για ταξίδια η μικρή. Θα κάτσει στη γιαγιά της.
- Τι πάει να πει ακόμα, ρε; Αφού θα γίνει η Συντέλεια. Πότε θα μεγαλώσει;
- Άσε με, ρε! Από τη μέρα που γεννήθηκε, μόνοι μας ούτε ως τα Καλά Νερά να πάμε δε μπορούμε.
- Το έχεις κανονίσει, δηλαδή;
- Ε, τι σου λέω τώρα; Θα κάτσω το καλοκαίρι στη δουλειά και θα ζητήσω άδεια για όλον το Δεκέμβρη. Άσε που έχω βγάλει ήδη εισιτήρια.
- Τι; Από τώρα; Έναν χρόνο πριν;
- Αφού τα βρήκα προσφορά. Του χρόνου, λόγω της Συντέλειας, θα τα βαρέσουν στο κεφάλι!
- Απλή μετάβαση, φαντάζομαι.
- Όχι, μωρέ. Με επιστροφή.
- Μα, αφού θα γίνει η Συντέλεια...

- Κι άμα δε γίνει, και λένε οι Ίνκας παπαριές, πως θα γυρίσουμε μετά; Με τραίνο ή με τα πόδια;
- Καλά, μιλάμε είσαι σοφός! Σε είχα παρεξηγήσει.
- Εντάξει, εσύ κορόιδευε! Εγώ, τουλάχιστον, ξέρω καλά που θέλω να με βρει η τελευταία μέρα.
- Για εμένα η τελευταία μέρα είναι αυτή.
- Και την περνάς μαζί μου;
- Εντάξει, φεύγω. Πάω να πιω. Καλή Συντέλεια να έχουμε!
- Ναι, και του χρόνου σπίτια μας!
- Μαλάκα!
- Καραγκιόζη!

πέτρες

Τα τέσσερα ντουβάρια που ορίζουνε το σπίτι σου.

Ο τοίχος που είχατε βάλει από παιδιά ως σύνορο της γειτονιάς σου.

Οι αρχαίες οχυρώσεις που κάποτε προστάτευαν την πόλη σου

- μεγάλωσε η πόλη σου, και τώρα πια, μπάζα καταμεσής στο κέντρο,
περισσέψαν.

Τα νέα τείχη τα αόρατα τριγύρω από τον κόσμο.

Ο βράχος που έστειλες εκεί ψηλά, στη σιωπηλή στρατόσφαιρα,
τροχιές να διαγράφει διαρκώς γύρω απ' τον εαυτό σου.

Τα βότσαλα που ξεχαστήκαν μες στο σάκο σου
και θα τα βρεις ξανά το άλλο καλοκαίρι.

(μετααποκαλυπτικό ποίημα αγνώστου δημιουργού, πιθανολογούμενου -από τους εξωγήινους επισκέπτες σχολαστικούς μελετητές- επιζώντα της συντέλειας, όπως βρέθηκε στα συντρίμμια του πολιτισμού μετά τη προαναγγελθείσα μοιραία και λυτρωτική επέλαση του Αρμαγεδδώνος)

ο θάνατος δεν υπάρχει (παράρτημα)

Για να υπάρξει κάτι, πρέπει να καταγραφεί στη μνήμη μου. Και για να καταγραφεί στη μνήμη μου, πρέπει να γίνει πρώτα αντιληπτό από τις αισθήσεις μου. Όταν θα πεθάνω όμως και γίνω ξανά σκόνη αστρική, όλα αυτά, μνήμη, κρίση, αισθήσεις και αισθήματα θα χαθούν μαζί μου. Άρα ο θάνατός μου δεν θα προλάβει να υπάρξει. Άρα δεν υπάρχει λόγος να φοβάμαι τον θάνατο. Δεν είναι ανόητο να φοβάμαι κάτι που δεν υπάρχει;

Εντάξει, υπάρχει ο θάνατος των άλλων. Αυτόν τον θάνατο τον είδα, τον άγγιξα, τον μύρισα. Τον κατάλαβα και τον θυμάμαι πολύ καλά. Και ο δικός μου φαντάζομαι πως θα υπάρξει για κάποιους άλλους. Για μένα τον ίδιο όμως ο δικός μου θάνατος δεν θα υπάρξει ποτέ. Πάει και τελείωσε. Δεν θέλω να προχωρήσω περισσότερο το συλλογισμό μου αυτό γιατί στο τέλος θα πιστέψω πως είμαι αθάνατος. Και ο κίνδυνος να την ψωνίσω έτσι, με τόσο άδοξο τρόπο, καραδοκεί. Γι' αυτό αφήνω τον θάνατο και επιστρέφω στο κυρίως θέμα. Στον φόβο.

Αφού λοιπόν τα λέω τόσο ωραία και τα πιστεύω κιόλας όλα αυτά, τότε γιατί εξακολουθώ να φοβάμαι πως θα πεθάνω; Μα για τον ίδιο ακριβώς λόγο που στα πάρτι των παιδικών μου χρόνων έτρεμα μήπως και χρειαστεί να φύγω πριν αυτά τελειώσουν. Γιατί δεν μπορώ να συμβιβαστώ με την ιδέα πως το πάρτι θα συνεχιστεί χωρίς εμένα.

Ας έρθει λοιπόν η συντέλεια του κόσμου να ξεμπερδεύουμε.

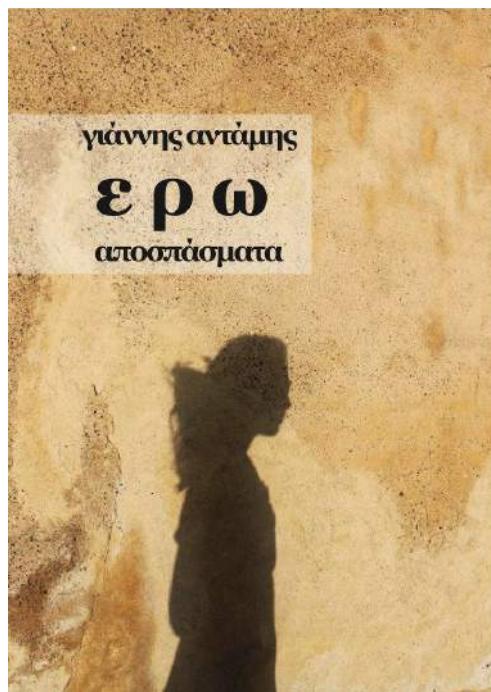
(εμού του ιδίου -καμιά φορά μετανιώνω- ξανά από το βιβλίο μου «Κατά τον Δαιμονα Εαυτού», το οποίο κυκλοφόρησε το 2008 από τις εκδόσεις Τόπος και γενικά, με κίνδυνο να φανώ κουραστικός, θα το πω για ακόμα μια φορά: προσέχετε τι εύχεστε!)

ως κλέπτης εν νυκτί ούτως έρχεται

Βόλος, Νοέμβριος 2012

στην αδερφή μου

Κυκλοφορούν επίσης από τις εκδόσεις Dreamtigers:

Κεντρική διάθεση: www.yannisadamis.com

η ρημάδα © Γιάννης Αντάμης, Dreamtigers